

Laurent Gounelle

Boh cestuje vždy inkognito

Ďalšia kniha autora medzinárodného
bestselleru *Muž, ktorý chcel byť šťastný.*

Laurent Gounelle _____

Boh cestuje vždy inkognito

Laurent Gounelle

BOH CESTUJE VŽDY INKOGNITO

Preložené z francúzskeho originálu Dieu voyage toujours incognito
Copyright © Éditions Anne Carrière, Paris, 2010
Published by arrangement with Literary Agency “Agence de l’Est”.

Slovak edition © Citadella, 2015
Translation © Daniela Kotmanová, 2015

Redakčné spracovanie: Adora Lingua s.r.o.
Redigovala: Eva Melichárková
Jazyková redakcia: Oľga Ruppeltdtová, Dáša Zvončeková
Obálka a grafická úprava: Citadella

Vydalo vydavateľstvo Citadella v roku 2015.

ISBN 978-80-89628-82-7

Jean-Claudovi Gounellovi (1932 – 2006)
Chýbaš mi, ocko.

Život si vyžaduje odvahu prekonávať
nebezpečenstvá.
Ak si neriskoval, nežil si.
A práve to mu dodáva... chuť šampanského.
sestra Emmanuelle

1

Noc bola lahodná a teplá. Objímala ma v náručí, niesla ma. Cítil som, ako sa moje telo rozplýva, pomaly v nej mizne. Zmocnil sa ma pocit, že sa už vznášam vo vzduchu.

Ešte jeden krok...

Nemal som strach. Ani trochu. Strach mi bol cudzí. Ak mi to slovo zišlo teraz na um, tak práve preto, lebo som sa obával, aby sa strach neobjavil. Tak veľmi som sa toho bál, že ma myšlienka na strach posledné dni priam prenasledovala. Nechcel som, aby sa z ničoho nič vynoril a zabránil mi v mojom rozhodnutí, nechcel som, aby všetko pokazil.

Jeden malý krôčik...

Myslel som si, že budem počuť hluk mesta. No prekvapil ma pokoj. Nie ticho, ale pokoj. Doliehali ku mne tlmené vzdialené zvuky, ukolísavali ma a oči mi blúdili v slabom svite noci.

Ďalší krok...

Pomaly, celkom pomaličky som napredoval po oceľovom nosníku. Neobvyklé osvetlenie ho menilo na temné zlato. Eiffelova veža a ja sme boli v túto noc jedno. Kráčal som po tmavnúcom zlate, pokojne som dýchal vlažný a vlhký vzduch, ktorý mal čudnú, príťažlivú, omamnú príchuť. Pod mojimi nohami, v hĺbke stodvadsiatich metrov, ležal Paríž a oddával sa mi. Jeho trblietavé svetlá žmurkali na mňa a príťahovali ma k sebe. Ako mladá žena, ktorá vie, že je neodolateľná, a preto trpezlivo čaká, kým ju moja krv oplodní.

Ešte jeden krok...

Svoj čin som si dôkladne premyslel. Dlhو som všetko zvažoval, rozhodoval sa a pripravoval. Zvolil som si toto východisko, vyrovnal som sa s tým, prijal som toto riešenie za svoje. V pokoji som sa rozhodol, že ukončím svoj nezmyselný a bezcieľny život. Život, ktorý mi už – a toto presvedčenie sa do mňa postupne hlboko vrylo – nemôže priniesť nič, čo by stálo za to.

Jeden krok...

Moja existencia pozostávala z nepretržitého radu neúspechov. Začalo sa to dokonca ešte skôr, ako som sa narodil. Môj otec – ak možno týmto menom označiť obyčajného plemenného žrebca – ma ani len nepovažoval za hodného, aby som ho poznal: opustil moju matku, hneď ako mu povedala, že je tehotná.

Matka utápala svoje nešťastie v parížskom bare, možno s tým zámerom, aby som sa nenarodil. Stretla tam istého Američana. Množstvo pohárov, ktoré v spoločnosti amerického obchodníka vypila, jej však nezabránilo v jasnom uvažovaní. On mal tridsaťdeväť, ona dvadsaťšesť; bola plná úzkosti a on v nej bezstarostnosťou, ktorú viditeľne dával najavo, vzbudzoval pocit istoty a pokoja. Zdalo sa, že je bohatý; ona mala starosti, ako prežiť. Raz v noci sa mu ponúkla, vedome, vypočítavo – a s nádejou. Keď svitalo, bola k nemu nežná a dávala najavo, že sa zamilovala. Keď sa ho opýtala, čo bude, ak náhodou otehotnie, odpovedal jej, že si praje, aby si dieťa ponechala a zostala s ním. Nikdy sa nedozviem, či to myslel úprimne alebo to povedal zo slabosti.

Odišla za ním do Spojených štátov. V krajine tučných sa nik nepozastavil nad tým, že som sa narodil v siedmom mesiaci a už som vážil okolo troch kíl... Dostal som smiešne tamojšie meno a stal sa zo mňa Alan Greenmor, americký občan. Moja matka sa naučila po anglicky a napokon sa jej, hoci s ťažkosťami, podarilo zrásť s adoptívnou vlastou. To, čo nasledovalo, už zďaleka nebolo také poetické. O päť rokov neskôr môj nový otec prišiel o zamestnanie. V čase prehlbujúcej sa hospodárskej krízy predreaganovskej éry si nedokázal nájsť ďalšie miesto a postupne prepadol alkoholu. Reťazová reakcia nedala na seba dlho čakať. Začal byť nevrlý, málovravný, depresívny. Matke nesmierne prekážalo, že sa nedokázal vzchopiť. Neprestajne mu robila výčitky. Vyhadzovala mu na oči nedostatok snahy a vytrvalosti. Správala sa k nemu nevraživo a zatrpknuto. Hnevala sa naňho a sústavne ho podpichovala. Hocijaká maličkosť jej poslúžila ako zámienka, aby mu dala najavo svoju nespokojnosť. Keď manžel nereagoval, o to viac naňho útočila. Jej agresivita nadobúdala čoraz osobnejšie rozmery, hraničila s urážkami a výsmechom. Uspokojovalo ju, keď sa konečne nahneval; akoby dávala prednosť jeho hnevu pred ľahostajnosťou. Trápilo ma to. Rodičov som mal rád a ťažko som niesol, že sa navzájom ničia. Otcove záchvaty zúrivosti boli zriedkavé, ale plné výbušnej sily. Ako veľmi som sa ich obával, tak veľmi po nich matka túžila. Vôbec to neskrývala. Konečne sa dočkala reakcie, aspoň pohľadu do očí, jednoducho akejkoľvek aktivity. Mala protivníka, ktorý skutočne existoval, niekoho, kto mohol spätne reagovať. Bol to ventil jej nahromadeného hnevu a zatrpknutosti, pri vyjadrovaní si nekládla servítku pred ústa. Raz večer ju zmlátil, no viac ako jeho surovosť mnou otriasla perverzná radosť na matkinej tvári. Neskôr v noci pri mimoriadne prudkej hádke mu vmietla do tváre, že ten, koho považoval za syna, nie je jeho syn. Tak som sa to dozvedel aj ja... Na druhý deň odišiel z domu a nikdy viac sme ho nevideli. Opustil ma aj druhý otec.

Matka zápasila, aby sme prežili. Pracovala šesť dní v týždni, plahočila sa nekonečné hodiny v práčovni. Každý večer prinášala domov chemické výpary, charakteristické pachy ju sprevádzali všade, kam sa pohla. Keď prišla večer k postielke, aby ma pobozkala, necítil som milovanú vôňu matky. Vôňu, ktorá ma voľakedy upokojovala a dodávala mi istotu, zahŕňala ma nehou a večer ma uspávala.

Krok... a potom ešte jeden...

V nasledujúcich rokoch neustále menila zamestnanie v nádeji, že sa jej podarí vybojovať lepšie miesto, dostať sa o kúsok dopredu, mať vyšší plat, konečne postúpiť na spoločenskom rebríčku. Striedala milencov, išla z náručia do náručia a zakaždým dúfala, že sa jej podarí niektorého chytiť a znova si založiť rodinu. Jedného dňa si uvedomila, že si robí márne nádeje. Od tej chvíle sa celou silou upla na mňa. Mne sa musí podariť to, čo sa jej nepodarilo. Budem zarábať toľko peňazí, aby aj ona mala z toho ošoh. Moja výchova a vzdelanie sa stali pre ňu absolútnou prioritou. Nosiť zo školy dobré známky bolo mojou povinnosťou. Keď sme sedeli za stolom, reč sa stále krútila okolo školy, profesorov, známok. Matka sa zmenila na ozajstného trénera; od svojho zverenca očakávala výkony. Keďže som s matkou hovoril po francúzsky a so všetkými ostatnými po anglicky, od narodenia som dokonale ovládal oba jazyky. Stále dookola mi opakovala, že je to pre mňa tromf, ktorý musím využiť. Prečo by som sa nestal významným medzinárodným podnikateľom alebo skvelým tlmočníkom? A prečo nie rovno v Bielom dome? Ľudí, ktorí nemajú ctižiadosť, treba ľutovať, hovorievala. Raz ma dokonca videla ako ministra zahraničných vecí. Báľ som sa, že ju sklamem. V škole som sa snažil, ako som vládol. Výsledky som mal sľubné, a tak rástli aj nádeje, čo do mňa vkladala, a plány so mnou.

Skutočnou ranou pre ňu bolo, keď sa dozvedela, že v Spojených štátoch sa za vysokoškolské vzdelanie musí platiť – a nie málo. Vtedy som po prvý raz videl matku celkom zničenú. Chvíľu som si myslel, že skončí ako otec, upadne do letargie a viac sa z nej nepreberie. Všetky plány sa jej zrútili. Spočívaj na nej kliatba, nikdy sa jej nezbaví. Netrvalo však dlho a spamätala sa. Povaha jej nedovolila vzdať sa. Dohodla si stretnutie s riaditeľom školy a vysvetlila mu, že nie je možné, aby mladého amerického občana nechali na okraji cesty, keď jeho vynikajúce študijné výsledky zaručujú, že bude úspešne slúžiť americkej krajine a americkej spoločnosti. To sa však dá uskutočniť len za predpokladu, že mu umožnia získať vysokoškolské vzdelanie a uchádzať sa o vysoké štátne funkcie, ktoré univerzita sľubovala. Musí sa to dať zariadiť! Existujú predsa štipendiá alebo fondy na podporu nadaných študentov! Vrátila sa domov nadšená. Je to veľmi jednoduché, tvrdila. Riešenie sa skrýva v piatich písmenách: šport.

Ak sa presadím v športe, je veľká šanca, že niektorá univerzita mi zaplatí študijné poplatky a prijme ma do svojho športového družstva, aby som mohol reprezentovať školu na turnajoch a dopomôcť jej k víťazstvu.

Začal som sa teda venovať intenzívnemu telesnému cvičeniu. Nikdy som matke nepovedal, že šport odjakživa nenávidím, priam ho neznám. Vyvíjala na mňa sústavný tlak, povzbudzovala ma, dodávala mi odvalu. Moje výkony posudzovala pod dôkladným drobnohlľadom. Ani moje skôr priemerné dovtedajšie výsledky ju neodradili. „Keď niekto chce, tak môže,“ opakovala mi pri každej príležitosti. Nakoniec zvíťazil bejzbal. Ukázalo sa, že v bejzbale som o čosi menej neschopný ako v ostatných športoch. Od tej chvíle som žil len pre bejzbal. Aby ma motivovala, prišpendlila mi na stenu v izbe plagáty s hviezdami bejzbalového družstva Tigrov v Detrote. Na raňajky som pil z hrnčeka s logom Tigrov. Boli všade, stále som ich mal na očiach. Na puzdre od kľúčov, na tričkách, na ponožkách, na kúpacom plášti, na písacích potrebách, všade. Jedol som s Tigrami, písal som s Tigrami, umýval som sa s Tigrami, dokonca som spal s Tigrami. Stávalo sa, že ma bejzbal prenasledoval aj v snoch. Matke sa podarilo prepašovať plagáty do môjho podvedomia, bejzbal prevzal patronát nad mojím mozgom. Bez meškania ma zapísala do miestneho bejzbalového klubu a robila nadčasy, aby mi mohla platiť členské príspevky. Denne som trávil v klube minimálne tri hodiny, cez víkend päť. Ešte dnes mi znejú v ušiach trénerove pokriky, hoci odvtedy prešli už roky. S odporom si spomínam na pach spotených tiel v šatniach, keď sa spoluhráči po namáhavom tréningu prezliekali. Bolo mi z toho na vracanie. Behom pár sekúnd sa okenné tabule pokryli vlhkom a vzduch sa stal nedýchateľný. Nenávidel som tento šport, ale mal som rád svoju matku a bol by som urobil hocičo, len aby som ju nesklamal. Celý život v sebe neúnavne živila rôzne nádeje. Mal som pocit, že v deň, keď by už nič neočakávala, by prestala žiť.

Budúcnosť mi dala za pravdu. Zomrela o niekoľko rokov, krátko nato, ako mi na univerzite hospodárskeho manažmentu udelili diplom. Zrazu som sa ocitol sám, s diplomom, po ktorom som v skutočnosti nikdy netúžil, vo vrecku. Študijné roky na univerzite som strávil po boku kolegov, s ktorými som si nerozumel. Nemali sme spoločné záľuby ani ambície. Tak sa stalo, že som nemal ani priateľov. Ponúkli mi miesto zástupcu

vedúceho vo veľkom podniku, ktorý poskytoval zákazníkom finančné a účtovnícke služby. Plat som nemal zlý, lenže práca ma zakrátko prestala zaujímať. Keďže som pri nástupe do podniku nič neočakával, nepociťoval som ani sklamanie. Matkin život ma rýchlo naučil, aké zbytočné je robiť si nádeje.

Ďalší krok.

Prešlo niekoľko rokov, môj život bol prázdny a bezo zmyslu. Náhle, bez dlhého rozmýšľania, som sa rozhodol: odídem do Francúzska. Bola to podvedomá túžba spoznať krajinu predkov alebo som túžil napraviť biednu matkinu existenciu a vydať sa po ceste života opačným smerom? Neviem. Tak či tak, ocitol som sa v Paríži a po krátkom čase som sa tam rozhodol zostať. Mesto bolo krásne, ale nie preto som zostal. Prinútilo ma k tomu niečo iné. Predtucha či náhle poznanie, že môj osud je zviazaný s týmto mestom, s touto krajinou. Vtedy som ešte netušil, že môj život sa zakrátko zrúti a dospejem k rozhodnutiu ukončiť ho.

Hľadal som si zamestnanie. Dostal som pozvánku na pohovor s vedúcim pracovníkom firmy Dunker Consulting, ktorá robila nábor a sprostredkovávala klientom pracovné príležitosti. Hľadali účtovníkov pre veľké podniky. Dozvedel som sa, že ma nemôžu zamestnať, pretože francúzske účtovníctvo má úplne iné pravidlá ako anglosaské. Neexistuje medzi nimi nijaká súvislosť. „To môžete rovno začať od začiatku,“ povedal mi s istou dávkou humoru. Mne do smiechu nebolo. Úškrn mu vyvolal na tvári drobné záškľby, ktoré rozochveli záhyby dvojitej brady. Zachoval som kamennú tvár. Nedal som nič najavo. Naproti tomu, tvrdil, znalosť problematiky ako celku a s tým spojená americká kultúra sú výhodné... pre ich vlastný podnik. Ponúkol mi miesto odborného poradcu – konzultanta v ich firme. Hlavní klienti podniku sú v podstate veľké americké firmy, robia pre ne personálny nábor. Pre týchto klientov bude výhodné, keď prijímanie nových pracovníkov – účtovníkov zveria Američanovi. „To je vylúčené,“ odpovedal som, „nábor pracovníkov som nikdy nerobil, vôbec sa v tom nevyznám, neviem o tom nič.“ Jeho úsmev mi pripadal perverzný. Starý ostrieľaný chlap zoči-voči rozpakom mladého dievčaťa, ktoré na poslednú chvíľu prizná, že je ešte panna. „My si s tým poradíme,“ povedal so samolúbybm výrazom na tvári.

Tak ma teda prijali a zaradili do dvojtyždňovej intenzívnej prípravy spolu s ďalšími mladými novými pracovníkmi, ktorí mali prispieť k trvalému rozvoju firmy. Vekový priemer bol okolo tridsať rokov. Zdalo sa mi, že pre výkon zamestnania konzultanta a personalistu je to mimoriadne nízky vek. Hodnotiť kandidáta, jeho kvality a schopnosti z môjho pohľadu znamenalo posudzovať ľudskú bytosť. Zmocňovala sa ma priam úzkosť, keď som si uvedomil, že mám vziať na seba takúto zodpovednosť. Moji kolegovia v prípravnom kurze podľa všetkého netrpeli takým strachom. Očividne ich tešilo, že získajú postavenie váženého človeka, konzultanta a sprostredkovateľa zamestnania. Sami seba brali nadmieru vážne, vopred sa vžili do funkcie, cítili sa pre ňu povolání. Postoj, ktorý mali viac-menej všetci, sa dal charakterizovať ako pocit príslušnosti k určitej elite. Nepochyboval som, že sú na seba pyšní.

Počas dvoch týždňov nás oboznamovali s podstatou našej práce. Ukázali nám jednoduchú, rozumnú metódu, ako viesť prijímacie pohovory, ale učili nás aj množstvo iných vecí, rôzne odborné aj psychologické triky, ktoré dnes považujem za zbytočné, ba dokonca nezmyselné.

Dozvedel som sa, že keď kandidát vstúpi do miestnosti, máme zostať ticho, nič nehovoriť. Ak uchádzač o miesto začne hovoriť sám od seba, bezpochyby je to vodcovský typ. Ak trpezlivo a pokojne čaká, kým mu dáme slovo, profil pokorného, oddaného a servilného prísluhovača sa črtá sám od seba ako dôsledok kandidátovho zdržanlivého postoja.

Uchádzača o zamestnanie sme mali priamym, otvoreným spôsobom vyzvať k reči: „Porozprávajte mi o sebe.“ Pritom sa neodporúčalo hneď v úvode pohovoru klásť príliš presné a konkrétne otázky. Ak kandidát začal rozprávať sám, znamenalo to, že je slobodný a nezávislý človek. Ak sa nás najprv opýtal, čo chceme skôr počuť, či má začať štúdiom alebo kedy a kde naposledy pracoval, usúdili sme, že ho charakterizuje nedostatok iniciatívy. Mierny sťa ovečka, ako sa hovorí.

Výcvik prebiehal vo dvojiciach. Skúšali sme na sebe, ako fungujú v praxi rôzne postupy, o ktorých sme sa učili. Bola to „hra na roly“, každý hral raz rolu náborového pracovníka, raz rolu uchádzača o zamestnanie. Jeden z nás hral rolu konzultanta, druhý sa snažil vžiť do postavenia kandidáta, vymýšľal si vhodný príslušný scenár, profesionálnu kariéru a všetko ostatné, tak aby mal náborový pracovník – konzultant možnosť viesť

pohovor a klásť kandidátovi rôzne otázky. Cieľom náborového pracovníka bolo odhaliť „pravdu“ o kandidátovi.

Najviac ma udivovalo, aká súťaživá atmosféra vládla pri týchto cvičeniach. Každý sa snažil nastaviť druhému pascu, jeden aj druhý striedavo vystupovali buď ako podvodník, ktorého máme odhaliť, alebo ako nepriateľ, ktorého chceme oklamať. Najzábavnejšie bolo, že aj sám prednášajúci, tiež náborový pracovník a platený zamestnanec firmy Dunker Consulting, vstupoval do našich hier a súťažil spolu s nami. Mal zlomyseľnú radosť, keď prichytil niekoho pri omyle alebo nedostatku. „Práve si sa nechal dolapiť!“ bola jeho obľúbená veta, vyslovená posmešným tónom. Dával pozor, či si striedame úlohy, v priebehu cvičenia sa zvyčajne pridal k tej alebo onej dvojici. Prirodzene, vedel, ako zvládnuť jednu aj druhú úlohu.

O dva týždne nám vystavili dekrét, že sme schopní vykonávať funkciu náborového pracovníka – konzultanta.

Takto začali plynúť moje dni v práci za kancelárskym stolom. Počúval som plachých, bojazlivých ľudí, ktorých povolaním bolo účtovníctvo. Rozprávali o svojej životnej ceste, v purpurovej tvári sa im zračil strach. Pokúšali sa ma presvedčiť, že ich tri hlavné nedostatky sú perfekcionizmus, prílišná prísnosť a sklon robiť v práci viac ako treba. Iste nemali ani potuchy, že ja som ešte plachejší a cítim sa ešte nepríjemnejšie ako oni. Akurát som mal viac šťastia. Moje postavenie a pracovná náplň mi poskytovali nezanedbateľný luxus: nemusel som hovoriť, stačilo počúvať. Zakaždým som sa však obával chvíle, keď budem nútený deviatim z desiatich kandidátov oznámiť, že ich pracovný profil nevyhovuje ponúkanému miestu. Cítil som sa ako krutý, nemilosrdný sudca. Mal som pocit, že vyslovujem nad nimi ortiel smrti či vyhnanstva. Môj nepríjemný pocit sa prenášal na nich a zväčšoval ich vlastný nepríjemný pocit, čo spätne opäť prispelo k posilneniu mojich nepríjemných pocitov. Bol to začarovaný diabolský kruh. Dusil som sa v tejto úlohe a prostredie vo firme tiež neprispievalo k uvoľnenejšej atmosfére. Ľudské hodnoty, ktoré hlásali, boli len čistou fasádou. Za ňou sa skrývala nepríjemná, studená každodenná realita, kde vládol tvrdý konkurenčný boj.

Audrey mi pomohla prežiť v tomto prostredí. Stretol som ju raz v nedeľu popoludní v čajovni Mariage Frères na ulici Grands-Augustins. Stačilo vkročiť na toto miesto, kde neplynul čas, a ihneď som cítil, ako sa ma zmocňuje

pokoj. Vo chvíli, keď ste potlačili dvere, vás už prvý krok na starých dubových parketách, čo vŕzgali pod nohami, ponoril do vzácnej, zriedkavej atmosféry starej čajovne z čias francúzskej koloniálnej ríše. Už pri vchode ste zacítili, že vás zaplavujú stovky rozmanitých vôní, starostlivo zakonzervovaných v obrovských dobových krčahoch. V okamihu vás preniesli na Ďaleký východ devätnásteho storočia, kam unikal aj váš duch. Stačilo zavrieť oči, a hneď ste si mohli predstaviť, že ste na palube trojstážníka a nakladáte staré drevené debny plné vzácnych čajových listov. A pred vami je dlhá, predlhá cesta cez moria a oceány, ktorá sa skončí až po mnohých mesiacoch plavby.

Kým som si u mladého muža za starodávnym pultom objednával desať deka *Sakury 2009*, pošepala mi do ucha, že *Sakura cisárska* je jemnejšia. Otočil som sa. Prekvapilo ma, že v meste, kde sa každý skrýva v ochrannej ulite, sa mi prihovára neznáma žena a úplne ignoruje ostatných. Povedala mi: „Neveríte? Poďte, dám vám ochutnať,“ a vzala ma za ruku. Ťahala ma cez celú miestnosť, pretláčala sa pomedzi návštevníkov a okolo zbierok starých čajníkov z ďalekých krajín až k malému schodisku. Viedlo na poschodie, kde sa nachádzal degustačný salón. Intímne a elegantné prostredie. Čašníci v oblekoch z prírodného ľanu obradne a tíško kĺzali pomedzi stoly. Bol som ležérne oblečený a mal som pocit, že ja sám som anachronizmom. Sadli sme si do kúta za malý stolík s bielym obrusom, boli na ňom strieborné príbory a porcelánové šálky s obrázkami od slávneho výrobcu. Audrey objednala pre oboch čaj, ešte teplé čajové koláčiky a jeden „Coup de soleil“, čierny čaj s príchutou vanilky, karamelu a lesných jahôd. Bola to špecialita, podľa nej som ju mal v každom prípade ochutnať. Od samého začiatku mi s ňou bolo príjemne. Študovala na vysokej škole múzických umení a obývala izbičku vysoko pod strechou v tej istej štvrti. „Je to tam príjemné, uvidíš,“ povedala mi a tak mi dala najavo, že naše stretnutie sa neskončí pri bráne čajovne.

Jej izbička bola skutočne pôvabná, miniatúrna podkrovná miestnosť so starými drevenými trámami na strope a so svetlíkom. Z neho bol výhľad na nepretržitý rad sivých striech, ktorých šikmé, zvažujúce sa strany sa rozbiehali do všetkých smerov. Chýbal už len kosák mesiaca, človek by sa cítil ako v animovanom filme *Les Aristochats*. Vyzliekla sa s prirodzeným pôvabom, jej telo som si ihneď zamiloval. Malo v sebe jemnosť, na akú som nebol zvyknutý. Jej plecia a ruky mali nežný tvar, čo nebýva

bežné u dievčat odchovaných na cornflakesoch a zvyknutých na intenzívne športovanie. Jej pokožka bola božsky biela a jej prsia, Bože dobrý, jej prsia boli... nádherné, jednoducho fantastické. Neviem, koľkokrát som jej v noci ďakoval, že nepoužíva parfum. Vdychoval som všetkými zmyslami čistú vôňu kože na každom mieste jej tela, opájala ma ako droga. Táto noc zostane vrytá v mojich spomienkach aj po smrti.

Zobudili sme sa na druhý deň ráno s posplietanými telami. Utekal som kúpiť croissanty a bez dychu som vybehol späť šesť poschodí. Vrhol som sa jej do náručia a znova sme sa milovali. Po prvý raz v živote som zažil pocit šťastia. Bol to pre mňa nový a zvláštny pocit. Netušil som, že je predzvestou pádu, z ktorého sa nespamätám.

Štyri mesiace sa celý môj život točil okolo Audrey. Cez deň som na ňu neustále myslel a v noci som o nej sníval. Rozvrh hodín na múzických umeniach bol deravý ako rešeto, a tak mala dosť voľného času. Preto sme sa často mohli stretávať aj vo všedné dni cez týždeň, dokonca aj v pracovnej dobe. Neprítomnosť na pracovisku som odôvodňoval schôdzkou s klientom. Strávili sme spolu hodinku či dve v hotelovej izbe, ktorú sme si prenajali v blízkosti. Cítil som sa trochu vinný. Ale naozaj iba trochu: šťastie robí z človeka sebca.

Raz mi zavolala Vanessa, sekretárka nášho oddelenia, že za mnou prišla klientka. Nikoho som nečakal, ale keďže v práci nie som dosť precízny, zapochyboval som, či som náhodou na nejakého zákazníka nezabudol. A tak som ju požiadal, aby ju poslala ku mne do kancelárie. Bol som ochotný radšej zbytočne prijať klientku, ako poskytnúť Vanesse dôkaz, aký som neporiadny. Stačila by polhodina a mohol sa to dozvedieť aj šéf. Čakal som pri dverách. Takmer som odpadol, keď som na konci chodby zbadal Vanessu, ako privádza Audrey. Jej nový vzhľad pripomínal karikatúru účtovníčky, za ktorú sa preobliekla, vlasy učesané do chvosta, tesný tmavý kostým, na nose úzke kovové okuliare, ktoré som u nej ešte nevidel. Typická účtovníčka. Hraničilo to s grotesknosťou. Poďakoval som Vanesse, v hrdle som mal hrču. Audrey vošla do kancelárie. Zavrel som za ňou dvere. Sugestívnym pohybom si zložila okuliare, na jej tvári som zbadal mierny úškrn. Okamžite mi svitlo, prečo prišla. Prehltol som naprázdno. Cítil som, ako mi celým telom prebehla triaška. Poznal som ju dosť dobre, aby som vedel, že ju nič na svete nezastaví.

Konferenčný stolík sa vtedy stal kusom nábytku, na ktorý sa už nikdy nebudem pozeráť tými istými očami. Bol som polomŕtvy od strachu. Obával som sa, že nás prichytia. Bola bláznivá, ale práve to sa mi na nej páčilo.

Keď Audrey o štyri mesiace odišla, môj život sa v tom okamihu zastavil. Raz večer, keď som vôbec nič netušil, keď som nepoznal nijaké dôvody, ktoré ju k tomu viedli, som vybral z poštovej schránky malú obálku. Vo vnútri bolo jedno jediné slovo, napísané jej rukopisom, ktorý som bezpečne spoznal: „Zbohom.“ Stál som vo vchode domu, kde som vtedy býval, pred otvorenou schránkou, akoby som skamenel. To nie je pravda. Krv mi stuhla v žilách. Hlava mi šla prasknúť. Žalúdok sa mi zdvihol, takmer som sa povracal. Odišla. Neviem, ako som sa dostal do výťahu a ako von z neho. Vystúpil som na poschodí, kde som býval, a prešiel pár krokov do bytu. Bol som v šoku. Všetko sa okolo mňa krútilo. Zosypal som sa na pohovku a začal som nezadržateľne vzlykať. Po dlhej chvíli som zrazu vyskočil. To predsa nie je možné, jednoducho ide o nedorozumenie. Alebo o hlúpy žart. Alebo o čokoľvek iné. Nemal som žiadnu predstavu, ale to predsa nemôže byť pravda. Vrhol som sa k telefónu a pokúšal sa vytočiť jej číslo. Sto ráz sa mi ozval odkazovač a jej hlas mi zakaždým znel cudzejšie, vzdialenejšie, chladnejšie. Prestal som, keď bol odkazovač plný a telefón odmietol prijať ďalšiu správu. Pomaličky, krok za krokom, sa v hĺbke môjho bytia začali vynárať dávne, no dobre známe pocity a postupne mi ovládli celé vnútro. V nich sa skrývalo odveké, hlboké a nezvratné presvedčenie, že je predsa normálne, celkom normálne a prirodzené, ak ma ženy opúšťajú. Vždy to tak bolo. Proti osudu sa nedá bojovať, Alan...

Vtedy som pochopil, že pre mňa niet východiska. Zdalo sa mi celkom normálne, že mám zomrieť. Nebolo to nič impulzívne. Nehodil by som sa pod vlak. Nie, bolo to samozrejmé a prirodzené, okamžite som to vnútorne prijal. Iba prejdem na druhú stranu života a všetko bude v poriadku. Len si treba vybrať miesto a čas. Nič ma nesúrilo. Nebola to chorobná ani masochistická túžba. Vôbec nie. Nebolo to ani preto, aby som ukončil svoje trápenie, hoci nepredstaviteľné. Druhý svet ma priťahoval, jemne a sladko, neodolateľne. Mal som pocit, že moje miesto je tam, tam sa moja duša naplno rozvinie. Márne som sa tu pokúšal uplatniť, nedať nič najavo, tváriť sa akoby nič, žiť bežný život. Audrey prišla, aby som zažil

neznesiteľnú bolesť. Život ma konečne donútil pozrieť sa osudu do tváre, zoči-voči.

Miesto mi vybrala moja pamäť. Isteže nie je náhoda, že si ho zachovala vo svojich tajomných zákutiach. V časopise, ktorý si Audrey u mňa zabudla, som neďávno čítal článok od akéhosi Dubrovského či niečo podobné. Článok stál za polemiku. Autor v ňom rozvíjal teóriu o práve na samovraždu a tvrdil, že ak sme sa raz pre ňu rozhodli, máme to urobiť dôkladne. Zmienil sa aj o vhodnom mieste pre tento akt, ktorý poeticky nazval „životným letom“. Eiffelova veža, vysvetľoval, je v tomto smere skrz-naskrz zabezpečená. Zábrany sú všade, okrem jedného jediného miesta. A to miesto sa oplatí poznať. Treba vystúpiť na druhé poschodie, do luxusnej reštaurácie Jules Verne, zísť na dámske toalety a potlačiť dvere s nápisom „Nevstupovať“ naľavo od umývadiel. Dvere vedú do maličkaj miestnosti, ktorá slúži na odkladanie metiel. Na okne nie sú mreže a dá sa z neho dostať priamo na ocelové nosníky. Spomínam si na tie detaily tak presne, akoby som ich čítal dnes ráno. Skončiť život na Eiffelovej veži má v sebe čosi grandiózne. Bude to vhodná odplata za priemerný život.

Ešte jeden krok...

Musím sa dostať ešte viac dopredu, na vhodné miesto, tam, kde bude podo mnou voľný priestor a ocelové nosníky veže mi nebudú stáť v ceste.

Nič po sebe nezanechám, nijakého priateľa ani príbuzného, nijaké potešenie. Nič, čo by vo mne mohlo vyvolať lútosť nad mojím činom. Som pripravený, telesne aj duševne.

Posledný krok...

Konečne. To je to *vhodné miesto*. Znehybnel som. Vzduch, ktorý som dýchal, mi pripadal... lahodný ako božský nektár. Bol som sám so sebou a pomaly som už strácal vedomie... Nadýchol som sa a obrátil som sa na pravú stranu, kde bola nekonečná hĺbka. Nepozeral som sa tam, ale cítil som jej všadeprítomnosť, jej krásu.

Kúsok odo mňa bolo koleso súkromného výťahu, ktorý viedol do reštaurácie Jules Verne. Koleso sa nepohybovalo, stálo priamo oproti mne. Delili nás tri metre zívajúcej hĺbky. Odtiaľ, kde som stál, som videl iba žliabkovanú časť kolesa s káblom. Kábel obtáčal koleso a potom sa strácal v bezodnej hĺbine... Okná reštaurácie viedli na druhú stranu. Nik ma nemohol vidieť. Zo salónu neprenikol ku mne ani hlások. Nič, len

jemné, tiché šumenie noci. A stále tie blikotavé svetlá v diaľke... priťahovali ma, hypnotizovali, vlašný vzduch noci ma opájal a zaplavoval nadprirodzeným blahom... Myšlienky sa strácali, už som nebol vo svojom tele. Už som nebol sám sebou. Rozplýval som sa v priestore, v živote, v smrti. Prestal som existovať ako konkrétna ľudská bytosť. *Bol som život.*

Zakašľanie...

V okamihu som sa prebral, ako keď hypnotizér luskne prstami a ukončí stav tranzu, v ktorom bol jeho pacient.

Napravo odo mňa, na konci oceľového nosníka, stál muž a pozeral sa mi priamo do očí. Šesťdesiatnik. Strieborné vlasy. Tmavý oblek. V jeho pohľade sa odrážali svetlá veže, zdalo sa, že prichádza odnikiaľ. Do smrti nezabudnem na ten oceľovomodrý pohľad, z ktorého mi tuhla krv v žilách.

Prekvapenie mi na okamih vyrazilo dych. Potom ma ovládla zlosť. Urobil som všetko, čo som mohol, aby ma nikto nevidel. Bol som si istý, že ma nik nesledoval... Cítil som sa ako v zlom filme. Tam sa záchranca akoby zázrakom vždy zjaví v pravú chvíľu, aby zabránil samovražde.

Zbabral som si život. Zmocnili sa ho iní. Smrť mi však patrí. Mne jedinému. Neprichádza do úvahy, aby som komukoľvek dovolil odvrátiť ma od môjho činu, presviedčať ma, že život je predsa len krásny, že iní sú ešte nešťastnejší než ja, unúvať ma podobnými rečami. Tak či tak, nik ma nemôže pochopiť. Napokon, od nikoho som to ani nežiadal. Chcel som iba jedno – byť sám. Sám.

– Nechajte ma. Som slobodný človek. Robím si, čo chcem. Chodte preč.

Pozeral sa na mňa bez slov a ja som mal zrazu pocit, že niečo nie je v poriadku. V jeho tvári bol... pokoj. Áno, pokoj. Vyžaroval z celej jeho bytosti.

S najväčším pokojom si potiahol z cigarety.

– Čo rozmyšľaš? Skoč!

Jeho slová pôsobili na mňa ako paralyzujúci jed. Ochromili ma. Očakával som všetko možné, len nie toto. To je čo za človeka, tento chlap? Aký zlomyseľný zvrhlík! Chce vidieť, ako budem padať? A tešiť sa z toho? Dočerta! To mi ešte bolo treba! To predsa nemôže byť pravda! Pane Bože, čo som ti urobil, že ma takto skúšaš! Lomcovala mnou neovládateľná zlosť. Bol som ako nepričetný. Zmocnila sa ma zúrivosť, spalovala mi vnútro. Nemohol som uveriť tomu, čo prežívam. To nemôže byť pravda, nemôže, nemôže...

– Na čo čakáš? Skoč! povedal neuveriteľne pokojným hlasom. Skoč! Situácia ma premohla. Moje myšlienky narážali do seba ako kamene a nedokázal som ich ovládnuť.

Podarilo sa mi dostať zo seba pár slov.

– Kto ste? Čo tu hľadáte?

Pokojne si potiahol z cigarety a na chvíľu v sebe zadržal dym. Keď ho vyfúkol, vznášal sa nahor v ľahkých oblúčikoch a stúpал ku mne. Muž mi uprene hľadel priamo do očí a paralyzoval ma. Nemohol som sa pohnúť. V jeho zraku sa skrývala taká charizmatická sila, že bola schopná ohnúť aj Eiffelovu vežu.

– Teraz sa zlostíš. Ale v hĺbke duše veľmi trpíš, povedal pokojným hlasom s ľahkým prízvukom, ktorý som nedokázal identifikovať.

– To nie je ťažké zistiť.

– Si hlboko nešťastný a nemáš silu ďalej žiť.

Jeho slová ma zmiatli. Pripomenuli mi moje utrpenie. Napokon som prikývol. Mlčanie sa zhutnilo, začalo nadobúdať váhu.

– Dajme tomu, že... som mal celý život ohromné problémy.

Oblúčik cigaretového dymu pomaly, veľmi pomaly stúpал nahor.

– Neexistujú ohromné problémy. Sú len slabí ľudia.

Ovládla ma nová vlna zlosti. Cítil som, ako mi krv bije v sluchách. Boli celkom horúce. Prehltol som.

– Nie je ťažké ponížovať ľudí v takejto situácii. A za koho sa považujete vy? Samozrejme, vy dokážete vyriešiť všetky svoje problémy ako šibnu-tím čarovného prútika.

S neuveriteľnou istotou a pokojom mi bohorovne odpovedal:

– Áno. A problémy druhých tiež.

Začalo mi byť zle. Naraz som si bol naplno vedomý hĺbky, ktorá sa otvárala podo mnou. Myslím, že som z nej... začal mať strach. Tak si teda napokon našiel cestu, ako sa ma zmocniť a ovládnuť ma. Ruky mi zvlhli. Najmä sa nesmiem pozeráť dole.

Nadviazal na svoje slová:

– Je pravda, že keď skočíš, tvoje problémy zmiznú spolu s tebou, to je fakt... nebudete si nič dlžní. Je to jedna k jednej. No tým sa to nekončí, život nebýva taký spravodlivý...

– Čo tým chcete povedať?

– Zase budeš trpieť len ty. Tvoje problémy nič nepocítia. Nie je to celkom... férové riešenie.

– Keď človek skočí z veže, netrpí. Náraz je taký prudký, že jednoducho iba prestane žiť, to je všetko, nemá čas niečo pocítiť. Nijakú bolesť. Overil som si to.

Ticho sa zasmial.

– Prečo sa smejete? Čo je vám na tom smiešne?

– To je pravda... ak vychádzaš z predpokladu, že v okamihu, keď sa rozdrúžgaš na zemi, si ešte nažive... A v tom sa práve mylíš... Nik nedopadne na zem živý.

Vyfúkol dlhé oblúčky dymu. Cítil som sa čím ďalej, tým horšie. Dostával som motolicu, zmocňoval sa ma závrat. Mal by som si sadnúť, ale nemôžem.

– Pravda je taká, pokračoval bez náhlenia, že všetci zomrú počas pádu, dostanú srdcový záchvat, vyvolaný úzkosťou a hrôzou z padania a neznesiteľného pohľadu na dvestokiletrovou rýchlosťou sa približujúcu zem. Gniavi ich nepredstaviteľný strach, preň vyvrátia vnútornosti ešte skôr, než im praskne srdce. V okamihu smrti majú vytreštené oči.

Nohy sa mi podlomili. Zmocnila sa ma slabosť, takmer som odpadol. Točila sa mi hlava. Bolo mi zle od žalúdka. Len sa nepozerať dole. Nie, len to nie. Rovno stáť. Sústrediť sa naňho. Ani na sekundu ho nespustiť z očí.

– Možno ti môžem... povedal po chvíli ticha a pomaly dodal, ... niečo ponúknuť.

Nepovedal som ani slovo, visel som mu na perách.

– Istý druh obchodu, pokračoval a nechal slová poletovať vo vzduchu.

– Obchodu? zablábol som.

– Pozri sa: ty zostaneš žiť a ja sa postarám, aby si vykročil po správnej ceste životom, aby si bol schopný sám riadiť svoj život, riešiť svoje problémy, dokonca byť šťastný. Výmenou za to...

Opäť si potiahol z cigarety a pokračoval.

– Výmenou za to sa zaviazáš, že urobíš všetko, čo ti poviem. Ručíš... svojím životom.

Jeho reči ma rozrušili na najvyššiu možnú mieru. Bolo mi ešte horšie. Musel som vynaložiť značné úsilie, aby som sa sústredil, dostal do normálneho stavu a dokázal rozmýšľať.